

Sygn. akt VIII C 3131/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 listopada 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, VIII Wydział Cywilny

w następującym składzie :

Przewodniczący : Sędzia Tomasz Kalsztein

Protokolant : st. sekr. sąd. Dorota Piasek

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2019 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa W. M.

przeciwko M. G.

o zapłatę

1. oddała powództwo;

2. zasądza od powoda W. M. na rzecz pozwanej M. G. kwotę 917 zł (dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w całości.

Sygn. akt VIII C 3131/18

UZASADNIENIE

W dniu 19 marca 2018 roku powód W. M. wytoczył przeciwko pozwanej M. G. powództwo o zapłatę kwoty 4.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10 listopada 2017 roku do dnia zapłaty, a także wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu powód podniósł, iż pozwany wystawił weksel własny. W dniu 18 lutego 2017 roku dłużnik został wezwany do zapłaty, któremu to obowiązki jednak uchybił. **(pozew k. 3-4v.)**

W dniu 20 kwietnia 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał przeciwko pozwanemu nakaz zapłaty w postępowaniu. (nakaz zapłaty k. 10)

Postanowieniem z dnia 20 grudnia 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi uchylił wydany nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym. **(postanowienie k. 40)**

Postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2019 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na wniosek pozwanej ustanowił na jej rzecz pełnomocnika z urzędu.

(postanowienie k. 74).

Na rozprawie w dniu 29 października 2019 roku pełn. pozwanej wniósł o oddalenie powództwa, zaznaczając, iż pozwana nie podpisywała weksla. Dodatkowo podniósł on zarzut przedawnienia roszczenia.

(protokół rozprawy k. 94

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 listopada 1997 roku pozwana M. G. wręczyła powodowi weksel in blanco. Pod wekslem pozwana wpisała swoje dane osobowe, adresowe, nr i serię dowodu osobistego oraz złożyła własnoręczny podpis.

Weksel, o którym mowa wyżej, w pozostałym zakresie uzupełnił powód. **(weksel k. 5-5v., okoliczności bezsporne)**

Pismem z dnia 18 lutego 2018 roku powód wezwał pozwaną do wykupu w terminie 7 dni weksla własnego wystawionego na kwotę 4.000 zł. **(wezwanie k. 6, wydruk z książki nadawczej k. 6v.)**

Pozwana do dnia wyrokowania nie uregulowała wskazanego zadłużenia, dochodzonego przedmiotowym powództwem. **(okoliczność bezsporna)**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie było zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie, z uwagi na przedawnienie dochodzonych roszczeń.

Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu (art. 117 § 1 k.c.). Zgodnie z art. 117 § 2 k.c., po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba, że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia.

W przedmiotowej sprawie powód za podstawę swojego żądania przyjął weksel, odnośnie którego twierdził, że jest wekslem zupełnym. Pozwana zaprzeczała powyższemu twierdzeniu wywodząc, iż wręczyła powodowi weksel in blanco w treści którego wyłącznie uzupełniła swoje dane osobowe oraz go podpisała. Zaznaczenia wymaga, że na odwrocie weksla, pod znakami opłaty skarbowej została wpisana data 2 sierpnia 1995 roku, co samo w sobie obala argumentację powoda, iż weksel został wystawiony dopiero w dniu 18 lutego 2018 roku. Brak jest bowiem racjonalnych podstaw do przyjęcia, że wierzyciel dla zabezpieczenia swojego roszczenia posłużyłby się wekslem opłaconym i datowanym ponad 20 lat przed powstaniem tegoż zobowiązania. W świetle zasad doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania nie sposób również przyjąć, iż pozwana wpisałaby pod wekslem swoje nieaktualne dane adresowe oraz nr i serię nieważnego dowodu osobistego, zaś powód danych tych by nie zweryfikował i weksel przyjął. W świetle poczynionych rozważań Sąd uznał, że pozwana wręczyła wierzycielowi weksel in blanco. Zgodnie zaś z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, treścią upoważnienia do uzupełnienia weksla in blanco jest objęte jedynie uzupełnienie weksla przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu. Także w sytuacjach, w których zastrzeżono, iż wręczony weksel in blanco może być uzupełniony w każdym czasie, chodzi jedynie o dowolną chwilę przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu. W konsekwencji, osoba, która złożyła podpis na wekslu in blanco - w razie uzupełnienia tego weksla niezgodnie z upoważnieniem po upływie terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu - może powoływać się, że nie jest zobowiązana wekslowo – art. 10 ustawy Prawo wekslowe. (por. m.in. wyrok SN z dnia 16 grudnia 2015 roku, IV CSK 131/15, L.; wyrok SN z dnia 11 sierpnia 2010 roku, I CSK 616/09, LEX; wyrok SN z dnia 5 marca 2010 roku, IV CSK 382/09, LEX; wyrok SN z dnia 14 lutego 2008 roku, II CSK 522/07, LEX; wyrok SN z dnia 19 listopada 2004 roku, V CK 228/04, OSP 2005/11/130; wyrok SN z dnia 14 października 1971 roku, II CR 277/71, OSP 1972/7-8/139). Uzasadniając powyższe stanowisko Sąd Najwyższy wskazał w szczególności, że taka interpretacja odpowiada najbardziej sensownej dla wręczającego weksel in blanco interpretacji zwrotów mówiących o możliwości wypełnienia go w każdym czasie i opatrzenia datą płatności według swego uznania. Jako dodatkowy argument, który przemawia przeciwko uznaniu, że przy tej treści deklaracji wekslowej wierzyciel byłby upoważniony do uzupełnienia weksla w każdym czasie bez jakichkolwiek ograniczeń, wskazuje się na treść art. 120 § 1 zdania drugiego i art. 365¹k.c. Wyjaśnił także, że odmienne stanowisko prowadziłoby do nieusprawiedliwionej dodatkowej ochrony roszczeń przedawnionych i praktycznie nieograniczonej w czasie odpowiedzialności poręczyciela wekslowego. Trudno wobec tego uznać, iż taki był zgodny zamiar stron zobowiązania wekslowego a to jest decydujące

przy wykładni deklaracji wekslowej. Przytoczone stanowisko znalazło aprobatę w piśmiennictwie (por. m.in. M. Czarnecki, L. Bagińska, Prawo wekslowe. Komentarz [w:] Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz. Wyd. 7, Warszawa 2018) oraz orzecznictwie sądów powszechnych. I tak przykładowo Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 4 lipca 2014 roku (I ACa 21/14, L.) uznał, że „na podstawie art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawa wekslowego można powoływać się na niezgodność uzupełnienia blankietu weksla z otrzymanym upoważnieniem, polegającą na dokonaniu tego uzupełnienia już po przedawnieniu się zabezpieczonego roszczenia wynikłego ze stosunku podstawowego. W sytuacji, gdy podstawą dochodzonego roszczenia jest weksel, mający wcześniej postać weksla in blanco, to niezależnie od rozważenia okoliczności dotyczącej tego, czy roszczenie wekslowe nie uległo przedawnieniu w terminie wynikającym z art. 70 powołanej wyżej ustawy Prawa wekslowego, sąd rozpoznający nie jest zwolniony od obowiązku rozważenia, czy weksel został wypełniony zgodnie z umową, a w szczególności, czy w chwili jego uzupełnienia istniało nieprzedawnione roszczenie podlegające zabezpieczeniu”. (zob. także wyrok SA w Białymstoku z dnia 9 czerwca 2017 roku, I ACa 35/17, L.; wyrok SA w Lublinie z dnia 29 października 2013 roku, I Aca 418/13, L.).

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie, z przyczyn, które zostały omówione wyżej, nie budzi wątpliwości, że pozwany wykazał, iż przedłożony do akt weksel został wypełniony niezgodnie z porozumieniem, co implikuje konstatację, iż zobowiązanie wekslowe nie powstało. Skoro tak, to kwestię przedawnienia roszczenia powoda oceniać należy w oparciu o przepisy ogólne, co prowadzi do wniosku, że roszczenie to uległo przedawnieniu. Wprawdzie w sprawie nie została wykazana data wymagalności roszczenia, to jednocześnie za niesporne uznać należy, że wobec daty powstania zobowiązania pozwanego (9 listopada 1997 roku), w dniu wytoczenia powództwa (19 marca 2018 roku) uległo ono przedawnieniu nawet przy przyjęciu, iż w sprawie znajdował zastosowanie 10-letni termin przedawnienia. W tym miejscu podkreślić należy, że okoliczności faktyczne, wskazujące na termin wymagalności roszczenia, zwłaszcza wobec podniesionego zarzutu przedawnienia winien wykazać powód, jeżeli w jego ocenie zarzut ten byłby niezasadny. Powód winien załączyć do pozwu, bądź do dalszych pism procesowych odpowiednie dokumenty, w świetle których Sąd mógłby ustalić precyzyjnie termin wymagalności zadłużenia pozwanego i ocenić podniesiony zarzut przedawnienia, jeżeli powód chciałby wywodzić korzystne dla siebie skutki prawne z twierdzenia, że roszczenie nie uległo przedawnieniu. Powód nie uczynił jednak zadość powyższemu, w związku z tym, biorąc pod uwagę dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, należało uznać, że roszczenie uległo przedawnieniu. Sąd zobligowany był bowiem do oceny podniesionego zarzutu w świetle dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy.

W świetle przepisów regulujących przerwanie i zawieszenie biegu terminu przedawnienia, stwierdzić należy, że nie doszło do przerwania ani zawieszenia tego terminu w stosunku do strony powodowej – powód nie wykazał, aby takie przerwanie lub zawieszenie miało miejsce. W przedmiotowej sprawie, powód nie wykazał także, aby pozwana zrzekła się korzystania z zarzutu przedawnienia. Nie sposób również uznać by względy słuszności wymagały nieuwzględnienia w przedmiotowej sprawie upływu terminu przedawnienia, zgodnie z art. 117¹ § 1 i 2 k.c. W sprawie nie stwierdzono, aby zachodziły jakiegokolwiek wyjątkowe okoliczności, które spowodowały niedochodzenie roszczenia przez uprawnionego, w tym nie stwierdzono by miał na to jakiegokolwiek wpływ sam zobowiązany.

Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił powództwo w całości.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 98 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Powód przegrał proces, a zatem jest on zobowiązany do zwrotu kosztów pozwanej w postaci wynagrodzenia pełnomocnika pozwanej ustanowionej z urzędu.